

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

23 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan și Iurie Diaconu,

judecând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 31 decembrie 2014 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2015, în cauza penală, declarat de inculpatul

Malac Ghenadie Vitalie, născut la 05 februarie 1979, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Albișoara 80/4, ap. 37 ;

termenul de examinare a cauzei fiind:

- în prima instanță din 26.04.2013 până la 31.12.2014;
- în instanța de apel din 27.01.2015 până la 11.02.2015;
- în instanța de recurs din 08.05.2015 până la 23.06.2015.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 31 decembrie 2014, Malac Ghenadie a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, fără privare de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În conformitate cu art. 90 Cod penal pedeapsa numită lui Malac Ghenadie s-a suspendat condiționat executarea pedepsei cu stabilirea termenului de probă de 2 ani, dacă ultimul nu va săvârși noi infracțiuni.

Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții vătămate Diaconu Tatiana s-a admis în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

2. Pentru a pronunța sentința instanța a reținut că, la 10 septembrie 2012, aproximativ la orele 07.30, inculpatul Malac Ghenadie, conducând autocamionul de model „Mercedes 312 D”, cu n/î C MK 683, a efectuat virarea la dreapta de pe str. Sfântul Andrei pe str. Mihai Viteazul, mun. Chișinău. Terminând virarea la dreapta și deplasându-se pe str. Mihai Viteazul din direcția str. Columna spre str. Albișoara, mun. Chișinău, lângă stația de troleibuze „str. Albișoara”, la culoarea verde a semaforului destinat pietonilor, conducătorul auto, Malac Ghenadie nu a manifestat prudență sporită la trafic, a ignorat cerințele pct. 40 alin. 2) lit. (b) din Regulamentul Circulației Rutiere, care prevede că „înaintea virării la dreapta, conducătorul de vehicul trebuie: a) să ocupe din timp marginea dreaptă a carosabilului; b) să cedeze trecerea bicicliștilor și

conducătorilor de ciclomotoare care se deplasează pe pista destinată lor, precum și pietonilor, în cazul în care conducătorul este impus (lățime insuficientă) să efectueze manevra utilizând parțial sau în întregime banda alăturată, el poate efectua această manevră numai după ce s-a asigurat că nu pune în pericol siguranța circulației”. Observînd că în stație erau staționate două troleibuze, inculpatul Malac Ghenadie a ignorat cerințele pct. 46 alin. (b), (c) din același Regulament, care prevede, că „Conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și în caz de necesitate, să reducă viteza pînă la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lîngă: b) microbuze și autobuze în staționar: semnalizate prin semnul distinctiv; c) vehicule de rută oprite în stații; cît și pct. 45 alin. lit. a), b), c), d), „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținînd permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră”, în consecință, lovind pietonul Diacon Vladislav, care traversa partea carosabilă la dreapta spre stînga relativ deplasării autocamionului sus indicat printre troleibuze staționate în stație. În rezultatul lovirii, conform raportul de expertiză medico-legală nr 31G5/D din 19.11.2012, pietonul s-a ales cu vătămare corporală medie manifestată prin fractura osului radiocarpian „V” pe stînga fără deplasare. După tamponare, inculpatul Malac Ghenadie nu a anunțat organul de poliție despre cele întîmplate, ignorînd astfel cerințele pct. 12) alin. (1) lit. a), b), c), e), f), g), h) din Regulamentul Circulației Rutiere.

3. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apeluri de către:

- procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri de condamnare în privința lui Malac Ghenadie cu aplicarea pedepsei complementare. Apelantul a invocat ca motiv că față de inculpat incorect au fost aplicate prevederile art. 78 Cod penal, dat fiind faptul că legislatorul expres prevede circumstanțele în care se aplică aceste prevederi; sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal expres prevede posibilitatea aplicării sau neaplicării de către instanță a pedepsei complementare sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport și în acest caz, instanța incorect a aplicat prevederile art. 78 alin. (2) Cod penal.

Procurorul a consideră că instanța urma să aplice în privința inculpatului Malac Ghenadie pedeapsa complementară sub formă de privare a dreptului de a conduce mijloace de transport pentru atingerea scopului prevăzut la art. 61 Cod penal, corectarea condamnatului precum și prevenirea de săvîrșire de noi infracțiuni din partea acestuia, ținînd cont de faptul că inculpatul s-a folosit de aceste drepturi la săvîrșirea infracțiunii.

Totodată, acuzarea a solicitat ca acțiunea civilă a părții vătămate în ceia ce ține de încasarea prejudiciului material să fie admisă integral;

- inculpatul Malac Ghenadie, a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care ultimul să fie achitat pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Apelantul a menționat că, în ședința de judecată nu au fost prezentate probe relevante și suficiente pentru constatarea vinovăției lui în săvîrșirea infracțiunii incriminate; învinuirea inculpatului este bazată doar pe presupuneri. Apelantul consideră că prin prisma probelor cercetate în ședința de judecată se vede clar, că vinovat de săvîrșirea accidentului rutier este însăși pietonul Diaconu Veaceslav,

deoarece a traversat strada, în fugă, în afara trecerii pentru pietoni, nemijlocit prin fața troleibuzului staționat pe drum.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2015, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de procuror și de inculpatul Malac Ghenadie, cu menținerea sentinței.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond la aprecierea categoriei și a măsurii de pedeapsă a respectat cerințele art. 75-78 Cod penal. Astfel, s-a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria infracțiunilor grave comise din imprudență, de persoana inculpatului Malac Ghenadie care se caracterizează pozitiv, pentru prima dată este tras la răspundere penală, este căsătorit și are la întreținere 2 copii minori. Careva circumstanțe agravante nu au fost stabilite. Din aceste considerente instanța de apel a conchis că suspendarea executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probă care i-ar permite corectarea fără izolarea de societate, este în limitele sancțiunii și echitabilă în raport cu fapta comisă, careva interdicții pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal nu s-au stabilit.

Cit privește argumentul acuzatorului de stat cum că nu corect au fost aplicate prevederile art. 78 alin. (2) Cod penal la aplicarea pedepsei complementare, instanța de apel a menționat că, din textul sancțiunii art. 264 alin. (1) Cod penal, aplicarea pedepsei complementare de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport este opțională, legiuitorul a lăsat la discreția instanței această decizie.

Prin urmare, chiar nu este necesară solicitarea prevederilor art. 78 alin. (2) Cod penal pentru a nu aplica față de inculpatul Malac Ghenadie pedeapsa privării de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Referitor la declarațiile inculpatului Malac Ghenadie precum că el nu este vinovat de comiterea accidentului rutier, instanța de apel a calificat drept o metodă de apărare aleasă de acesta în scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta comisă, vina lui fiind dovedită prin probe anexate la materialele cauzei.

Reieșind din circumstanțele cauzei, din condițiile producerii accidentului rutier în care mare parte din vină îi revine victimei, instanța de apel chiar nu constată temeiuri de a-1 priva pe inculpat de dreptul special, cu atât mai mult că profesia de șofer constituie sursa de venit pentru întreținerea familiei.

5. Hotărârile instanței de fond și de apel sunt contestate cu recurs ordinar de către inculpatul Malac Ghenadie, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința sa, pe motiv că nu au fost întrunite elementele infracțiunii; nu a încălcat regulile de circulație rutieră; partea vătămată a încălcat art. 116 al Regulamentului Circulației Rutiere; nu a fost efectuată expertiza auto-tehnică, pentru a stabili dacă a fost posibil evitarea accidentului rutier; instanța a considerat că partea vătămată poartă vina considerabilă la provocarea accidentului rutier, iar inculpatul doar 20%, astfel învinuirea este absurdă; partea vătămată în instanță a menționat că el s-a lovit de automobil; au fost violate drepturile principiului contradictorialității în procesul penal și art. 6 CEDO.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință privind opinia asupra recursului declarat de inculpatul Malac Ghenadie, prin care a menționat că, recursul ordinar urmează a fi decis ca

inadmisibil motivînd că, instanța de apel argumentat s-a expus asupra vinovăției și stabilirea pedepsei inculpatului.

6. Judecînd recursul inculpatului Malac Ghenadie în raport cu materialele cauzei și temeiurile invocate, Colegiul lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art.427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Din conținutul art. 427 Cod de procedură penală rezultă că, temeiurile pentru recursul ordinar declarat împotriva deciziei instanței de apel nu pot fi decît de drept, fiind determinate expres de lege. Temeiurile menționate pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel. Astfel, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.

Drept temei pentru declararea recursului ordinar, recurentul a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, din care rezultă că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd pct. 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrile atacate nu cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivului deciziei și este expusă neclar; pct. 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii; pct. 12) faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul constată că nici unul din temeiurile, la care se referă autorul recursului, nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Instanța de apel, examinînd apelul inculpatului Malac Ghenadie, a supus unei cercetări suplimentare și minuțioase toate probele administrate la dosar, a verificat și cercetat actele cauzei, care, fiind coroborate cu înscrisurile anexate la dosar și cu celelalte probe, au permis instanței de apel de a conchide că vina inculpatului în săvîrșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal, este dovedită.

Astfel, deși inculpatul Malac Ghenadie vina în comiterea infracțiunii imputate nu a recunoscut-o, culpabilitatea acestuia este demonstrată pe deplin prin următorul sistem de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Diaconu Vladislav, reprezentantul legal al părții vătămate Diaconu Tatiana, declarațiile martorului Cernov Mihail precum și:

– raportul ofițerului de urmărire penală din 10.09.2013, prin care organul de urmărire penală a fost sesizat despre săvîrșirea accidentului rutier pe str. Mihai Viteazul mun. Chișinău de către Malac Ghenadie (f.d. 9);

– procesul - verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 10.09.2012, prin care s-au constatat condițiile, caracteristicile carosabilului la locul producerii accidentului rutier, cât și a fost întocmită schița locului accidentului rutier (f.d. 11-12, 71-72);

– schema accidentului rutier (f.d. 13-14, 73) care relevă poziția participanților la trafic în momentul impactului și locul tamponării pietonului;

– planșa fotografică cu imagini care reflectă locul accidentului rutier și împrejurimile (15-16, 74-75);

– certificatul accidentului rutier din 10.09.2012, prin care s-a stabilit esența accidentului rutier, informația despre mijlocul de transport implicat în accident, cât și datele persoanei implicate în accident (f.d. 17);

– raportul de expertiză medico-legală nr.3105/D din 12.11.2012, conform căruia din documentele medicale prezentate pe numele lui Diacon Vladislav la el s-a constatat: fractura osului radiocarpian V pe stânga fără deplasare, care a fost produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie (f.d. 30), ș.a.

Colegiul lărgit remarcă că, instanța de fond și de apel au dat o apreciere corectă probelor prezentate de acuzare și au apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal - *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.*

La soluționarea chestiunii privind pedeapsa, Colegiul lărgit menționează că, s-a acordat deplină eficiență prevederilor articolului 7, 61, 75, 84, 90 Cod penal, astfel, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii, datele privind personalitatea inculpatului, circumstanțele atenuante și agravante, și corect s-a concluzionat, că atingerea scopului pedepsei se v-a asigura prin aplicarea închisorii cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

De asemenea, Colegiul lărgit menționează că, din textul recursului înaintat, se evidențiază că recurentul în mod decisiv, își motivează recursurile prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor și a nevinovăției sale, or, motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, astfel, criticele formulate de recurenți nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârilor recurate, ca fiind ilegale.

Deci, criticile formulate de recurent, enunțate la pct. 5 al prezentei decizii, prin care se susține că inculpatul nu se face vinovat de săvârșirea infracțiunii imputate și instanțele de fond greșit au apreciat probatoriul administrat în cauză, - acestea au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel și, căroră, instanța le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport și cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, în sensul că nu se identifică existența și a altor motive care analizate din oficiu să ducă la casare.

Colegiul menționează că, instanța de apel corect a respins afirmațiile inculpatului precum că partea vătămată este responsabilă de săvârșirea infracțiunii, or inculpatul se

deplasa în regiunea stației unde staționau două troleibuse, unul ocupa nemijlocit trecerea de pietoni, astfel inculpatul era obligat, în virtutea cerințelor pct. 46 din Regulamentul Circulației Rutiere, să manifeste prudență sporită pentru a nu pune în pericol participanții la trafic. Dacă inculpatul respecta aceste cerințe și se deplasa, după cum afirmă, cu viteza doar de 1-3 km/h, el ar fi evitat impactul.

Mai mult, potrivit Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 20 din 08.07.1999, nu poate fi temei pentru eliberarea conducătorului auto de răspundere penală în cazul în care în acțiunile lui există componenta infracțiunii, chiar și în cazul în care regulile circulației rutiere au fost încălcate și de pietonul pățimit.

Instanța de apel analizînd declarațiile părții vătămate, date la faza de urmărire penală, și în cadrul confruntărilor efectuate cu inculpatul, care a fost date citire în instanța de fond și instanța de apel, just a constatat că, acestea sunt consecutive, corespund circumstanțelor stabilite, și dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în infracțiunea comisă.

Referitor la pct. 8) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocate de recurent, Colegiul lărgit remarcă că, pct. 8) - „nu sunt întrunite elementele infracțiunii”, poate fi invocat în cazul cînd recurentul nu este de acord cu nici o încadrare juridică a acțiunilor inculpatului, iar pct. 12) - „faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită”, este aplicabil în cazul cînd recurentul solicită o altă încadrare juridică. Deci, invocarea concomitentă a temeiurilor prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8) și 12) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit o consideră irațională.

Instanța de recurs menționează că, temeiul invocat de recurent - „nu sînt întrunite elementele infracțiunii” este prezent atunci, cînd instanța ce a judecat cauza a comis în această parte o eroare de drept, cum ar fi situația prin care în hotărîrea judecătorească s-a făcut referire la săvîrșirea infracțiunii, dar nu au fost stabilite faptele sau împrejurările de fapt care corespund elementelor constitutive ale infracțiunii respective. Prin urmare, temeiul, la care se face trimitere în recurs, nu este aplicabil în speța examinată din punctul de vedere al prezenței erorii de drept, care ar determina necesitatea casării hotărîrilor pronunțate în cauza penală privindu-l pe Malac Ghenadie.

Or, temeiul invocat include cazurile cînd nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul căror s-au constatat elementele constitutive, ori cînd nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii. Din conținutul hotărîrilor menționate supra rezultă că instanțele ierarhic inferioare corect au constatat fapta și circumstanțele săvîrșirii infracțiunii incriminate inculpatului, descriindu-le în partea descriptivă, ulterior motivîndu-se concluzia de vinovăție acestuia.

În sensul vizat se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărîrilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2 și 4.1 din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar.

Din considerentele menționate Colegiul lărgit a conchis că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante prescrise de art. 414-417

Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de inculpatul Malac Ghenadie, se respinge ca inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpatul *Malac Ghenadie Vitalie*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2015, în propria cauză penală, cu menținerea hotărîrii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la 10 iulie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu